

Ю.М. БИСАГА, докт. юрид. наук, проф.,
Ужгородський національний університет

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ О.І. ЗОЗУЛІ «КОНСТИТУЦІЙНО- ПРАВОВИЙ СТАТУС АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ»¹

Рецензуєма монографія присвячена актуальній в галузі конституційного права України проблемі – удосконалення конституційно-правового статусу Адміністрації Президента України.

На сьогодні відсутнє цілісне теоретичне розуміння інституту апарату глави держави, конституційне закріплення статусу Адміністрації Президента України, а також стабільне законодавче регулювання основних засад, повноважень і структури Адміністрації Президента України. Тому в аспекті формування дієвої системи забезпечення діяльності Президента України ми вважаємо доцільним і своєчасним висвітлення автором монографії особливостей конституційно-правового регулювання статусу Адміністрації Президента України.

Відмітимо, що ця проблема наразі майже не розглядається іншими науковцями, лише в окремих роботах побічно аналізувались окремі питання організації та діяльності Адміністрації (Секретаріату) Президента України на певних етапах її розвитку. Саме з цієї позиції можна тільки привітати автора, оскільки він у новому напрямку дослідження запропонував своє бачення проблеми та шляхи щодо її вирішення.

Монографія структурована стосовно потреби розкриття базових проблем розвитку су-

часного апарату глави держави в Україні та основних, визначених автором, етапів його удосконалення. Зокрема, у роботі послідовно розкривається поняття та місце апарату Президента України у державному механізмі, становлення Адміністрації Президента України як апарату глави держави, функції, принципи, повноваження та гарантії діяльності Адміністрації Президента України, особливості її структурної організації та місця у системі допоміжних органів глави держави. В рамках визначення шляхів вдосконалення інституту Адміністрації Президента України автором розглянуто сучасний стан законопроектного забезпечення організації та діяльності апарату Президента України і досвід формування апарату глави держави у зарубіжних країнах, сформульовано напрямки удосконалення конституційно-правового регулювання статусу Адміністрації Президента України.

Так, в роботі розглядаються питання правової природи Адміністрації Президента України як апарату глави держави. З цього приводу автор обґрунтовано формулює важливу тезу про те, що апарат Президента України є не узагальнюючою категорією, яка охоплює всі різноманітні допоміжні органи глави держави, а основним допоміжним органом та центральною координуючою інституцією системи допоміжних органів глави держави. Цікавою представляється й викладена в монографії позиція, за якою Адміністрація Президента України виступає допоміжним державним органом при главі держави, що не включається до конституційних гілок державної влади і безпосередньо не реалізує державну владу, але бере участь у державно-владній діяльності Президента України, організаційно, аналітично та іншим чином сприяючи виконанню ним завдань та функцій держави.

Позитивним у роботі вбачається послідовна характеристика практики становлення апарату Президента України, що виявляє досить високу інтенсивність його реорганізацій, зумовлену змінами конституційно-правового

¹ Зозуля О. І. Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України : монографія / О. І. Зозуля. – Х. : Харків юридичний, 2014. – 300 с. (ISBN 978-966-8794-06-0).

регулювання статусу глави держави, оновленням завдань і вдосконаленням організації державної влади, загальними процесами суспільно-політичного і правового розвитку.

Заслужують на увагу пропозиції автора щодо впровадження в організацію та діяльність Адміністрації Президента України принципів верховенства права, відкритості, ієрархічності, пріоритету прав і свобод людини і громадянина, політичної нейтральності, професійності, відповідальності перед Президентом України та підзвітності йому, а також єдності функціональної, структурної, кадрової, фінансової та матеріально-технічної основи. Однак, зауважимо, що на сьогодні ці принципи лише частково впроваджені у практику функціонування Адміністрації Президента України, а їх подальша імплементація першочергово потребує нормативно-правового закріплення і деталізації таких вихідних засад апарату глави держави в Україні.

Автором правильно визначається сутність системи допоміжних органів Президента України, в основу якої покладається спільна мета по забезпеченню діяльності глави держави і Адміністрація Президента України, яка забезпечує та координує діяльність інших допоміжних органів глави держави. У той же час, вважаємо за належне проведення окремого аналізу особливостей формування та функціонування не лише Адміністрації Президента України, а усієї системи його допоміжних органів, враховуючи остаточну невизначеність їх статусу, фрагментарність правового регулювання, нечіткість компетенції та дублювання повноважень один одного.

У монографії також розглянуто досвід конституційно-правового регулювання статусу апарату глави держави у країнах з республіканською формою правління, на основі якого надаються пропозиції щодо конституційно-правового врегулювання закріплення Адміністрації Президента України як апарату глави держави та державного органу, встановлення вичерпного переліку її повноважень, забезпечення їх узгодженості з структурою, оптимізації чисельності працівників Адміністрації

Президента України, недопущення виконання нею повноважень органів виконавчої влади тощо. Разом із тим, як на нас, у прагненні імплементації позитивного зарубіжного досвіду слід зважати й на особливості національного державотворення, форми правління та конституційно-правового статусу самого Президента України.

З огляду на дотеперішню відсутність комплексного наукового обґрунтування напрямків розвитку Адміністрації Президента України особливий інтерес представляє заключний розділ монографії, присвячений висвітленню основ організації та діяльності оновленої Адміністрації Президента України. Зокрема наводяться пропозиції щодо упорядкування конституційно-правового статусу Адміністрації Президента України шляхом внесення змін та доповнень до Конституції України та прийняття Закону України «Про Адміністрацію Президента України». Також представляють певний інтерес розміщені у якості додатків до монографії підготовлені О.І. Зозулею за результатами проведеного дослідження вищезначені законопроекти, направлені на забезпечення комплексного законодавчого врегулювання статусу Адміністрації Президента України.

Як впливає з огляду літературних джерел, наведених автором у монографічному дослідженні, то їх перелік є, на нашу думку, цілком вичерпним. Автор базується на нормативних актах і залучає думки провідних вчених з тих чи інших, піднятих в монографії питань, дискутує з цього приводу.

В цілому рецензуєма монографія в достатній мірі відображає авторську позицію щодо найбільш важливих сьогодні базових аспектів конституційно-правового статусу Адміністрації Президента України. При цьому, безперечно, є й інші проблеми у сфері організації та діяльності сучасної Адміністрації Президента України, що також потребують свого опрацювання й вирішення в рамках удосконалення конституційно-правового статусу Адміністрації Президента України, проте вже у межах наступного дослідження.

Разом із тим, з огляду на вдало структуровану роботу, ємність розкритих основних проблем з організації та діяльності Адміністрації Президента України та на вагомий обсяг представленої на рецензування монографії, можна вважати мету автора роботи досягнутою – науковці та практики отримають науково обґрунтоване уявлення про конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України, його теоретичні засади і практичні шляхи удосконалення.

Наприкінці зазначимо, що дана монографія виступає результатом і логічним продовженням багаторічних наукових досліджень авто-

ра, у тому числі опублікованої ним у 2008 році монографії «Секретаріат Президента України: нормативно-правові засади організації та діяльності», що також підтверджує ґрунтовність авторського підходу до вивчення проблем конституційно-правового регулювання статусу Адміністрації Президента України.

В цілому монографія Зозулі О.І. «Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України» написана на достатньо високому професійному рівні, її положення та висновки науково обґрунтовані й є актуальними. Тому вважаю за можливе рекомендувати роботу.

Бисага Ю. М. Рецензія на монографію О.І. Зозулі «Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України» / Ю. М. Бисага // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 549–551 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_96.pdf

***

Бисага Ю.М. Рецензия на монографию А.И. Зозули «Конституционно-правовой статус Администрации Президента Украины»

***

Bisaga Ju.M. Review of the Monograph O.I. Zozulia «Constitutional and Legal Status of the Administration of the President of Ukraine»